

УДК 364-78

Турба О. О.¹

¹ канд. соціол. наук, доц. ЗНТУ

ПРОБЛЕМАТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ СІМЕЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Соціальний супровід – особливий вид діяльності соціальних служб, це комплекс заходів, спрямованих на створення умов для попередження розвитку негативних наслідків і різних соціальних проблем, мобілізація людини на активізацію прихованих резервів, навчання новим професіям, здатності самостійно справлятися з проблемами.

У роботі аналізується сучасна практика і психологія сімейного соціального супроводу, особливості реалізації технологій сімейної терапії, сімейної психопрофілактики та ін.

Оскільки сім'ю міжнародним співтовариством визнано основним осередком суспільства, природним середовищем для людини, то саме від сім'ї залежить, яким буде майбутнє нашої країни, наше майбутнє. Багато уваги приділено шляхам вирішення проблем, виникаючих при здійсненні соціального супроводу сімей, які опинилися у складних життєвих ситуаціях. Актуальність здійснення такого аналізу зумовлена тим, що в сучасній Україні саме сім'я опинилася в найбільш несприятливих умовах через економічну нестабільність в країні, можна сказати навіть, економічну розруху, а відтак прогресуюче безробіття, катастрофічну інфляцію, що негативно вплинули в першу чергу на сімейні відносини.

Те, що значна частина сімей потребує соціально-психологічної допомоги вже не тільки через проблеми, які виникають між сім'єю та її

зовнішнім оточенням, але і через проблеми внутрішні безпосередньо між членами сім'ї, повинно стати тривожним сигналом для українського суспільства.

Розглянемо більш детально форми і методи здійснення соціального супроводу сімей, які опинилися у складних життєвих ситуаціях. Складність цих питань зумовлена тим, що форми і методи соціальної роботи постійно перебувають у процесі розвитку та вдосконалення, а особливо в умовах перманентного реформування системи надання соціальних послуг.

Під час здійснення соціально-психологічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах, соціальний працівник надає цілий комплекс спеціалізованих послуг, у тому числі соціально-педагогічні послуги, які широко використовуються в практиці соціальної роботи з сім'ями з дітьми, що опинилися в складних життєвих обставинах. Об'єктом впливу соціального працівника можуть бути і дитина в родині, і дорослі члени родини, і сама родина в цілому як колектив. Кожна родина має свою специфіку, тому потребує індивідуального підходу, але базові етапи роботи з родиною можна виділити наступні:

1 етап: соціальний супровід розпочинається на підставі результатів соціального інспектування та інформації, що підтверджує наявність складної життєвої обставини.

2 етап: на початку здійснення соціально-психологічного супроводу соціальний працівник відвідує сім'ю або особу з метою комплексного обстеження та здійснення оцінки потреб сім'ї або особи. Під час комплексного обстеження соціальний працівник вивчає:

- стан здоров'я членів сім'ї, умови розвитку та виховання дитини та ставлення до неї;
- думки членів сім'ї або особи про проблеми і потреби, шляхи їх подолання;
- матеріальні, соціальні та інші можливості щодо подолання складних життєвих обставин.

3 етап: знайомство з членами родини і її оточенням, бесіда з дітьми, оцінка їхніх умов життя.

4 етап: вивчення причин складних обставин в родині, її особливостей, її цілей, ціннісних орієнтацій.

5 етап: за результатом комплексного обстеження сім'ї особи оформлюється облікова картка сім'ї або особи, яка перебуває під соціально-психологічним супроводом.

6 етап: складання індивідуального плану роботи з родиною. Обґрунтований план дозволяє намітити загальні перспективи й конкретні шляхи вирішення поставлених виховних завдань.

Відповідно, сімейна терапія містить в собі знаходження компромісу в культурно-значеннєвій сфері, корекцію соціально-психологічних стереотипів, що накопичилися, навчання навичкам неконфліктного спілкування.